

Instytut badania opinii

Obok przepowiedni opartych na niezbadanych zjawiskach i źródłach wiedzy tajemnej spotykamy się obecnie z nowoczesnymi przewidywaniami, uważanymi często za autorytatywne przepowiednie, opartymi na mierzalnych badaniach, organizowanych w sposób prawdy naukowy. Mam tu na myśli przepowiednie odnoszące się do zjawisk społecznych i opinii publicznej, a więc odnoszących się do mody, koniunktury i niektórych aktów politycznych. Redagowaniem i ogłaszaniem takich przewidywań zajmują się, narażając tylko w Ameryce, instytuty dla badania opinii publicznej, z których najbardziej znanym jest instytut Gallupa, o którym wszyscy czytaliśmy niedawno w prasie codziennej w związku z przewidywaniami wyników wyborów prezydenta Stanów Zjednoczonych. Fenomenalna dokładność, z jaką instytut Gallupa przewidywał wyniki wyborów Prezydenta w r. 1936 (różnica między przewidywaną wielkością a osiągniętą przy wyborach była mniejsza od 1% ogólnej liczby głosujących) zwróciła ogólną uwagę na ten instytut. Po wyborach w obecnym roku przepowiednie instytutu nabrały charakteru autorytatywnego, powszechnie uznawanego głosu opinii publicznej, gdy podobnie jak przed czterema laty instytut Gallupa określił przed wyborami przewagę ustępującego prezydenta na 9-11%, a wynik głosowania przyniósł 9,4% większości. Nie dziwne, że metody pracy, którymi posługują się ten najstymniejszy dzisiaj instytut sondowania opinii publicznej, wzbudziły powszechne zainteresowanie nie tylko w Ameryce, ale i w Europie.

Nieraz byliśmy świadkami a może i uczestnikami „plebiscytów czytelników” lub „plebiscytów radiosłuchaczy”. Plebiscyty takie, mające jakoby na celu wypowiedzenie się na określony temat jaknajszerszego ogółu zainteresowanych są najprymitywniejszą i najbardziej oddaloną od doskonałości metodą badania opinii publicznej; zasadniczym błędem tego systemu sondowania jest nieokreślony pod względem jakościowym, ani pod względem procentowego składu doboru uczestników takie głosy powszechnego głosowania. W Ameryce, w kraju największej reklamy, takie plebiscyty były i są bardzo modne, ale mnił z poważnie myślących nie uważa ich wyników za głos opinii publicznej, zwłaszcza od czasu kompromitacji przedwyborczego plebiscytu przeprowadzonego w roku 1936 przez jedno z bardzo poczytnych czasopism „Literary Digest”. Głosowanie kilku milionów czytelników dało znaczną przewagę Landonowi, który przy rzeczywistych wyborach dostał jak wiadomo prawie 11 milionów głosów mniej niż Roosevelt. Plebiscyty czytelników mają w Ameryce jedynie wartość reklamową, ale w tym kraju znaczą to jeszcze bardzo dużo.

Znacznie doskonalszą metodą badania opinii publicznej jest przeprowadzenie ankiety. Doprowadzenie tego systemu pracy do perfekcji zdobyło dla instytutu Gallupa powszechną uznanie, którym się on cieszy, a z którego żyją bardzo liczni pracownicy instytutu. Jak dla przeprowadzenia analizy krwi wystarczy mała kropla wzięta pod mikroskop, tak dla zbadania opinii publicznej nie potrzeba wielomilionowych plebiscytów a wystarczy z badanie opinii względnie małej garstki ludzi, pod warunkiem, że ta grupa ludzi będzie odpowiednio dobrana. 140 milionów mieszkańców Stanów Zjednoczonych rozrzuconych na kolosalnych przestrzeniach, mieszkających nieraz w wzajemnym oddaleniu ponad 6000 km., przedstawia masę tak niejednorodną, podlegającą tak różnorodnym wpływom, że byłoby absurdem szukanie jakiegos przeciętnego typowego człowieka, który byłby obdarzony zdolnością wypowiadania się zgodnie z powszechną, a nie znaną opinią publiczną. Dlatego pracownicy instytutu przeprowadzają w każdej badanej sprawie wywiady u dość licznej, specjalnie dobranej grupy ludzi. Najczęściej przeprowadza

się ankietę wśród 5.000 osób, rzadziej wśród 10.000 osób, czasami zaś tylko wśród 20.000 osób. Najbardziej zasadniczą tajemnicą powodzenia instytutu jest dobor tych kilku tysięcy Amerykanów, którzy mają stanowić wiernie skopiowaną miniaturkę społeczeństwa Stanów Zjednoczonych. Przy doborze tych ludzi kieruje się instytut wielkimi, płcią, zawodem, stanem rodzinnym, stanowiskiem społecznym, stanem majątkowym, miejscem zamieszkania i gęstością zaludnienia w okolicy miejsca zamieszkania. Obywało się tak dobrane mikrospołeczeństwo rozrzucone po całym terytorium Stanów Zjednoczonych oddają się normalnie swojej pracy zawodowej i tylko od czasu do czasu dzielą się swoimi poglądami z przybywającymi do nich dla przeprowadzenia wywiadu, wysłannikami instytutu. Instytut Gallupa nie przeprowadza ankiet piśmennych, wszystkie wywiady są prowadzone w formie rozmów, których przebieg przebiega „reporterzy” do instytutu, w formie krótkich streszczeń. Dla przeprowadzenia w każdej sprawie w możliwie krótkim czasie przeciętnie 5000 usnych wywiadów potrzebny jest odpowiednio liczny sztab „reporterów”. W omawianym instytucie sztab ten składa się z około 1000 powołanych o miłą powierzchowności osób, bardzo starannie dobranych z pośród znacznie większej liczby ochotników. Reporterzy rekrutują się z różnych przeważnie wolnych zawodów (artyści, pisarze, aktorzy, dziennikarze, socjologowie) i pracę dla instytutu wykonują w większości wypadków bezpłatnie, uważając to jako uboczne, przyjemnościowe zajęcie. Specjalny komitet redakcyjny układa kwestionariusze, według których przeprowadza się wywiady; unika się przytem umożliwiających krótką odpowiedź: tak lub nie, natomiast dąży się do zebrania przyczyn i powodów składających do zajęcia takiego lub innego stanowiska. Przy przeprowadzaniu ankiet w sprawie wyboru prezydenta reporter nie zadaje nigdy pytania: który kandydat uzyska większość? natomiast stara się dowiedzieć, jakie przyczyny mogą zapewnić jednemu z kandydatów większość.

W ten sposób opracowane wywiady są materiałem, z którego specjalna grupa pracowników instytutu ucinają wnioski, mające być odbiciem ogólnej opinii publicznej. Taka metoda pracy nie daje ani naukowej, ani stuprocentowej pewności, ale dosłownie wielu lat pracy i setek przewidywań, ogłoszonych w tygodniowych biuletynach, pozwala kierownikom instytutu na ocenianie wiarygodności ich przewidywań na 97%.

W taki, pozornie prosty, a w rzeczywistości bardzo pracochłonny sposób powstają nowoczesne, imponujące swą dokładnością, niewymagające żadnych dodatkowych komentarzy, amerykańskie przepowiednie i przewidywania.

J. R.

DWA NOWE OLBRZYMY MORSKIE W AMERYCE

Filadelfia. — Dwa wielkie okręty liniowe po 45 tysięcy ton zostały ukończone o pół roku wcześniej, niż to uprzednio przewidywano. Dyrekcja stoczni okrętowej w Boston, gdzie buduje się tu dwa olbrzymy, wyjaśniła, iż spowodowano tu maszyny, pozwalające na produkowanie wszystkich części składowych w podwójnej liczbie. Dzięki temu roboty są znacznie przyspieszone, a oba krążowniki będą naprawdę „bliźniakami”.

STANY ZJEDNOCZONE DLA OBRONY KRAJOWEJ

Nowy Orleans. — Donoszą, że rząd Stanów Zjednoczonych przewiduje surowe środki w celu gwarantowania maximum wytworzenia przedewszystkiem w przemyśle obrony krajowej.

Wśród zarządzeń tych figuruje zakaz dawania zamówień państwowych przedsiębiorstwom, które są w konflikcie z pracownikami.

Apel Włoch do narodu amerykańskiego

„Mediolan. — Gazeta włoska „Popolo d'Italia” ogłasza artykuł p. t. „O utworzenie bloku przeciwbrytyjskiego”, w którym oświadcza, że „świat nie może żyć nadal w chaosie obecnej gospodarki”.

„Niszczą się zboże w Argentynie, kawa w Brazylii, zabija się sto tysięcy baranów w Patagonii, dlatego, że nie można znaleźć zbytu na te towary, kiedy milionom ludzi w świecie brakuje zboża, kawy i mięsa dla zaspokojenia swych potrzeb.”

„Hegemonia plutokracji angielskiej jest głównym powodem wszystkiego zła w świecie”.

„Pozytywnie jest pierwszym zagadnieniem, jakie staje przed przynajmniej dwudziestoma narodami świata.”

„Reakcja przeciw Londynowi wznosi się co raz bardziej.”

„Dymisja trzech ministrów urugwajskich, oraz ruch protekcyjny w Argentynie przeciw projektowi Stanów Zjednoczonych utworzenia baz na kontynencie amerykańskim, podobnych do Gibraltaru, Adenu i Hongkong — świadczą, że hege-

monia anglosaska wywołuje wszędzie uczucie buntu.

„Naród północno-amerykański powinien się głęboko zastanowić przed zajęciem stanowiska wobec tego frontu światowego.”

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

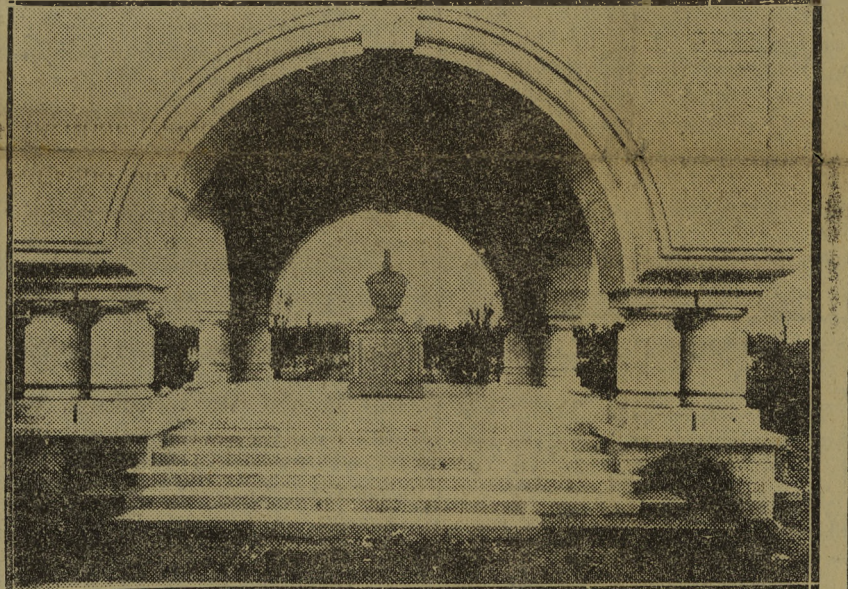
BULGARZY PAMIĘTAJĄ O BRACIACH W MACEDONII

Rzym. — Agencja włoska Stefani donosi, że w czasie dyskusji w parlamencie bułgarskim w odpowiedzi na mowę tronową, deputowany p. Dumanoff, omawiając politykę zagraniczną Bułgarii, oświadczył, że „Bułgarzy cieszą się z powrotu Dobrudży do Bułgarii, ale nie mogą też zapomnieć o cierpieniach swych braci w Macedonii”.

Tworzenie rezerw sił roboczych

W Rosji ogłoszono przed kilkoma tygodniami dekret w sprawie tworzenia rezerw sił roboczych. Chodzi tu o rezerwy sił robo-

wych, pomiędzy innymi, zobowiązać władze centralne do zebrania pomiędzy 10-tym a 25-m listopada — 350.000 młodzieży

MOSKWA: Grób Nieznanego Żołnierza. (P.W. 6166).

czych w przemyśle, uznane za niezbędne przez przewodniczącego rady najwyższej. Z tego powodu zdecydowano, że roczna rezerwa sił roboczych, postawiona do dyspozycji państwa, winna wynosić 800 tysięcy do miliona robotników.

W tym czasie młodzież miast i wsi otrzymała — na koszt państwa — wstępne nauki w szkołach pracy i przemysłu. Rezerwy robotnicze oddane będą bezpośrednio do dyspozycji Rady Komisarzy Ludowych Unii Sowieckiej; nie mogą one jednak być zatrudniane przez Komisarzy Ludowych i przedsiębiorstwa bez zezwolenia rządu.

Rada Komisarzy Ludowych Unii Sowieckiej ma prawo zobowiązać rocznie 800 tysięcy do 1 miliona młodzieży w wieku od 14 do 15 lat i przeszkolenia jej w szkołach pracy przemysłowej oraz kolejarstwa, a młodzież w wieku 16 do 17 lat — w szkołach zawodowych. Wszelkie, którzy brali udział w kursach szkół pracy i przemysłu, kolejarstwa lub zawodowych, uważa się jako zmobilizowanych i zobowiązani są oni pracować przez cztery lata w przemyśle państwowym, otrzymując zarobki, jakie wypłacają przedsiębiorstwa na podstawie ogólnie przyjętych.

Wezwanie młodzieży tej do czerwonej armii lub też marynarki odłożone jest do czasu ukończenia ich pracy obowiązkowej w przedsiębiorstwach państwowych.

Zarząd rezerwami sił roboczych powierzono organom centralnym stworzonym niedawno i podległym Komisarzom Ludowym Unii Sowieckiej. Radą Komisarzy Ludowych zdecydowa-

ła, pomiędzy innymi, zobowiązać władze centralne do zebrania pomiędzy 10-tym a 25-m listopada — 350.000 młodzieży

W Moskwie podkreślono, że podobne rezerwy technicznych sił roboczych pozwolą — w czasie wojny — na utworzenie armii robotniczej, również dobrze uzbrojonej i zorganizowanej, jak armia, przeznaczona do obrony granic Z.R.S.S.

Pomiedzy zmobilizowanymi rok rocznie robotnikami będzie przeprowadzona pewna selekcja, przy czym robotnicy wybrani zostaną zwolnieni od wszelkiej służby wojskowej.

s. 1.

PIONIER POLSKI ZMARŁ W ARGENTynie

Buenos Aires. — Zmarł tu lekarz dr. Gustaw Jasiński, jeden z pionierów emigracji polskiej w Argentynie. Był on rodem z Podola, z rodziny powstańczej i przesładowany przez ścierpacz carski, musiał w bardzo młodym wieku opuścić ziemię ojczystą. W Belgii ukończył uniwersytet z dyplomem lekarza i już w 1891 roku przybył do Argentyny.

Dr. Jasiński brał czynny udział w życiu społecznym Kolonii Polskiej w Argentynie. Należał do założycieli „Twa Polskiego” w Buenos Aires, równieżego Twu im. Kosciuszki w Kurytybie, a przed wojną światową założył pierwsze pismo polskie w Argentynie, „Wiadomości Polskie”. Imię dr. Jasińskiego, szacowane nad La Platą przez swoich i obcych, należy do rzędu tych, którzy jak i nas dr. Szymański i dr. Kossobudzki, oddali nieopodzielnie przysługę przybranemu krajowi w Ameryce.

Loteria Krajowa Propaganda sowiecka w Polsce

KOMUNIKAT

Vichy. — Ministerstwo Skarbu komunikuje, iż Sekretarz Generalny Loterii Krajowej rozpocnie od 25 grudnia sprzedaż biletów XIV Serii Loterii Krajowej. Seria ta posiadać będzie 1 milion biletów z 214 tys. 361 wygranych.

Losowanie XIII Serii odbędzie się (jak już pisaaliśmy) 27 b. m. w Paryżu, a losowanie XI Serii — prawdopodobnie 6 grudnia.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy „Popolo d'Italia”.

„Narody, które były jeszcze wczoraj wrogami, połączyły się dziś w światowy front przeciw Anglii.”

„Dyplomacja mocarstw „osi” robi wszystko, ażeby przyspieszyć nadejście nowego porządku światowego” — kończy

TO i OWO Pasożyt -- podróżnik

Cortez opanował Meksyk, mając 350 ludzi u swego boku. Vasco de Gama zdobył wielki ład, mając w czasie pierwszej swej ekspedycji — 160 ludzi, w drugiej — 900.

Byli to jednak więcej niż ludzie, ponieważ kierownikami ich — byli prawdziwi wodzowie.

Wyczerpani trzydniową ciężką walką z burzą w okolicach nadmorskich Mozambiku, Portugalczycy Vasco de Gama odmówili mu posłuszeństwa, nie chcąc już posłuchać się dalej.

Ekspedycja jest do tego stopnia wycieńczona, że niezadowolony wzmaga się coraz bardziej. Gama okłamywał wszystkich pilotów i oficerów, groząc wyrzuceniem za burtę kart i instrumentów na węgierkach.

— Słabe serca biją w waszych piersiach — mówił Vasco de Gama — uznajcie przynajmniej wasz błąd i nie mówcie już o cofaniu się. Bądźcie pewni, że jeśli nie znajdzie ziemi, którą poruczone mi odkryć, nigdy już nie będę oglądał wybrzeży portugalskich. Gdy tubylcy grożą mu śmiercią, Vasco de Gama odesłał wszystkich tych, którzy z nim wysiedli na ląd.

— Gdyby miało mnie uwięzić lub gdybym miał zginąć, zabraniam wam uroczyście uczynienia czegokolwiek, aby mi pomóc lub mnie pomścić. Rozwinię żagle i jedźcie powiadomić króla o szczegółach naszej wyprawy.

Pozostawiając prawie sam wśród wrogich mu tubylców, Gama opowiada o swym odwadze i zimnej krwi.

Takim jest dowódca? Żadne niebezpieczeństwo nie może go odwrócić od raz wytkniętego celu. Pozostaje on niewzruszony wtedy, gdy cały świat traci głowę, naraża śmiało swe życie dla uratowania swego dzieła.

Kącik dla gospośi

OSZCZĘDNOŚCIOWE MYCIE SZYB

Do mycia szyb można zastoso-ować starą ale dobrze znaną i oszczędna metodę.

Szyby należy przetrzeć dobrze wilgotnymi gazetami i nie czekając, aż szyby wyschną, należy je ponownie przetrzeć suchymi gazetami. Będą one czyste i błyszczące jak kryształ.

Trochę humoru

NA ULICY

— Jakże się miewa twój pan, Janie?

— Niedobrze, proszę pana. Le- karze mówią, że to wodna puch- lina, ale to nieprawda, bo od dwudziestu lat służę tu i nie widziałem, żeby pan krople wody wypił.

OSTROŻNY HOTELARZ

Pewien nerwowy agent han- dlowy wozi ze sobą wszędzie grubą linę. W jednym z hoteli pyta go gospodarz o powód.

— Jest to lina ratunkowa. Wo- że ją, by na wypadek pożaru móc się spuścić z okna.

— Bójczy pomysł. Ale mu- sze nadmienić, że goście z lina- mi ratunkowymi płacą u mnie 5 góry.

SABOTAŻ W SZWAJCARII

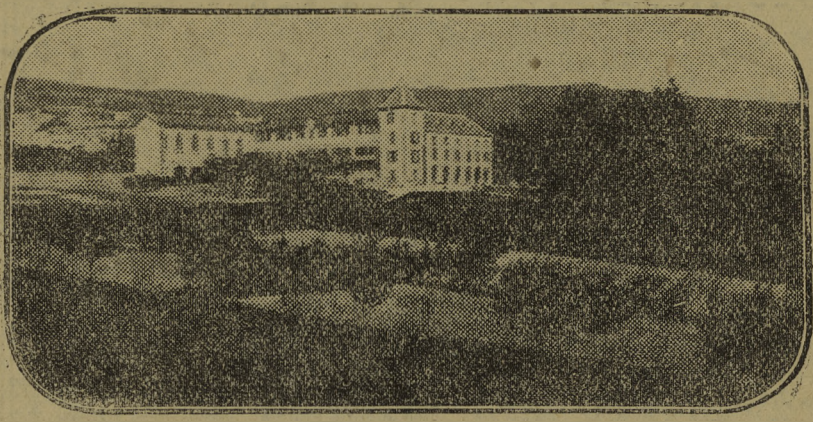
Berno. — W Szwajcarii zosta- ło zaareztowanych 7 cudzoziem- ców, których przypłano przy próbach dokonania aktów sabo- tażu na lotniskach szwajcarskich. Chodziło mianowicie o zniszcze- nie samolotów, co jednak straża w porę uderzeni.

Aresztowani zostali zasądzeni na dożywotne więzienie.

Wobec trudności aprowizacy- nych, umiejętna hodowla bydła wysuwa się na pierwszy plan. Otóż największym wrogiem bydła jest mała czarna mucha. — Hypodermia bovis.

Ciekawa jest jej zdolność do podróżowania po organizmie zwierzęcia.

Powoduje ona nie tylko ból

LIMONEST: Szkoła rolnicza. (P.W. 4888).

skutkiem ukłucia, ale ssie krew ze zwierzęcia i męczy je nielito- ściwie.

Mucha taka czeka na odpowie- dnia chwilę następnie rzuca się na zwierzę, które ma stać się w przyszłości terenem roz- woju dla młodych i szybkim ruchem zrzuca jajeczka w sierść ofiary. Powtarza się to kilkakrot- nie, przyczem ulubionym miej- scem bywa brzuch, piersi, uda i nogi. Po dokonaniu dzieła mu- cha znika.

Zwierzęta klute przedtem i rozmyślnie drażnione, uspakaja- ją się, obliżają tylko miejsca bo- lesne, przyczem polkują jajecz- ka, które dostają się do gardzieli. Tu już wylęgają się potem wsku- tek ciepła i wilgoci maleńkie poczwarki, które momentalnie wpi- ją się w ścianę gardzieli. Teraz rozpoczyna się ich praca, dzięki której coraz dalej posuwają się w głąb organizmu. Równocześ- nie następuje proces zapalny w tkankach zwierzęcia, wskutek którego było bardzo cierpi. Leczyć tu nie koniecznie.

W ściankach gardzieli pozostają poczwarki tylko przez kilka miesięcy — mniej więcej od lip- ca do listopada — po tym okre- sie następuje dalsza wędrówka poczwarek. Przebijają one tkan- ki i dostają się do jamy brzusz- nej, stąd do okolic ledźwi, a po- tem wzdłuż nerwów do stosu pacierowego. Tu zatrzymują się od listopada do stycznia lub lu- tego.

Następnie, wracają przez mięs- nie pleców i w marcu dostają się do tkanek podskórnych. Tam roz- rastają się i kończą swój rozwój. To właśnie stadium końcowe jest dla bydła najgorsze.

Poczwarki wielkości fasoli, po- krywają całe niemal ciało, wywo- łując jęczące się narośle wielko- ści kurzego jaja. Narośli taka po- siada otwór, przez który pocz- warka wysuwa kończyny, w któ- rych mieszczą się narzędzia odde- chowe. W tych naroślach prze- bywają poczwarki znów około 3 miesięcy, a w czerwcu lub lip- cu opuszczają definitywnie swe oliary, spadają na ziemię i po pa- ru tygodniach przeobrażają się znów w muchy.

I, cały proces rozpoczyna się na nowo.

Nie łatwą było rzeczą zbadać

PRZESIEBIORSTWO

TRUCIA MĘŻÓW

Palma. — Aresztowano tu mał- żeństwo, sprzedające trucinę.

Para ta rekrutowała swych klientów z pośród kobiet, które się chciały pozbyć swych mę- żów, lub kogokolwiek ze swoich.

Zeznanie tej pary pozwoliło po- licyi na aresztowanie 15 kobiet, które otruły swych mężów lub swe teściowe.

Wymagało to poważnej kilku- letniej pracy naukowej. Setki krów krajano w różnych porach roku i dopiero przed kilku laty osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie- tylko ból i mękę dla bydła, po- wodują one również milionowe straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.

Wymagało to poważnej kilku-

letniej pracy naukowej. Setki

krów krajano w różnych porach

roku i dopiero przed kilku laty

osiągnięto ostateczne wyniki.

Muchy to powodują jednak nie-

tylko ból i mękę dla bydła, po-

wodują one również milionowe

straty w rolnictwie.